

**LEGE PRIVIND
PROTECȚIA ÎNTREPRINZĂTORULUI DIN ROMÂNIA**

**CAPITOLUL I
Dispoziții generale**

Art. 1. – (1) Toate instituțiile statului român, cu ajutorul mijloacelor prevăzute de lege, protejează și sprijină întreprinzătorii din România împotriva oricăror practici abuzive sau a încălcării unor drepturi legitime ale agenților economici, care ar putea produce prejudicii patrimoniale sau de altă natură, acestora sau terților.

(2) Prevederile prezentei legi se aplică tuturor întreprinzătorilor din România, indiferent de naționalitatea capitalului lor sau de obiectul de activitate al acestora.

(3) Prevederile prezentei legi se aplică și instituțiilor publice cu care întreprinzătorii intră în contact, în desfășurarea activității lor.

Art. 2. - În sensul prezentei legi, expresiile și termenii de mai jos au următorul înțeles:

1. *protecție* – acțiunea legală și de control pe care ANPI o exercită în vederea apărării întreprinzătorilor împotriva abuzurilor;
2. *întreprinzător* – persoană juridică, legal constituită, care în cadrul activităților sale produce, exportă, importă, transportă sau comercializează produse sau părți din acestea sau prestează servicii;
3. *practici abuzive* – demers sau clauză contractuală care nu au fost negociate direct cu întreprinzătorul și prin care se crează prejudicii sau care dăunează intereselor economice ale întreprinzătorului de bună-credință; inspecții fiscale sau controale nejustificate ale autorităților publice;
4. *prejudiciu* – pagubă materială creată întreprinzătorului din România ca urmare a unor situații care nu sunt imputabile acestuia sau activității sale și nu rezultă din pierderea cotelor de piață.

CAPITOLUL II

Drepturi și obligații

Art. 3. – Întreprinzătorii din România au următoarele drepturi:

- a) beneficiază de prețul lucrărilor, bunurilor și serviciilor contractate cu autoritățile administrației publice din România, în termenele contractuale stipulate;
- b) beneficiază de despăgubiri pentru întârzierile în plata lucrărilor, bunurilor și serviciilor contractate cu autoritățile administrației publice din România, într-un quantum de 0,01% pentru fiecare zi de întârziere;
- c) decontarea în termenele legale pentru cererile de rambursare a TVA adresate autorităților fiscale competente;
- d) beneficiază de despăgubiri pentru întârzierile în onorarea cererilor de rambursare a TVA, într-un quantum de 0,01% pentru fiecare zi de întârziere;
- e) dreptul de a fi decontați în termenele legale pentru cererile de rambursare înaintate și aprobate în plată de organismele intermediare de implementare a proiectelor cu finanțare europeană nerambursabilă;
- f) beneficiază de despăgubiri pentru întârzierile în onorarea cererilor de rambursare a proiectelor cu finanțare europeană nerambursabilă, dacă pentru derularea proiectului au fost contractate împrumuturi bancare, cu un quantum echivalent cu rata medie a dobânzii bancare, inclusiv comisioane bancare, până la data onorării în plată a cererii de rambursare;
- g) tratament egal în declanșarea procedurilor de declarare a insolvenței sau falimentului;
- h) în situația în care întreprinzătorul are de recuperat de la statul român prețul lucrărilor executate, al bunurilor și serviciilor furnizate și neonorate în plată beneficiază de exonerarea la plata penalităților sau dobânzilor pentru datorii fiscale;
- i) protejarea împotriva controalelor abuzive ale autorităților de control fiscale, sanitare, inspectoratelor de muncă sau de altă natură;
- j) înștiințarea despre acțiunile de inspecție fiscală sau controale ale autorităților publice;

- k) verificarea numai pentru impozitele, taxele și contribuțiile sociale aflate în termenul de prescripție;
- l) poate solicita, o singură dată, modificarea datei începerii inspecției fiscale;
- m) verificarea, o singură dată, pentru fiecare obligație fiscală și pentru fiecare perioadă supusă verificării;
- n) respectarea secretului fiscal;
- o) comunicarea obligatorie a rezultatelor inspecțiilor fiscale sau ale controalelor de altă natură;
- p) desfășurarea neperturbată a activităților pe perioada inspecțiilor/controalelor;
- r) contestarea rezultatelor inspecțiilor/controalelor;
- s) protejarea împotriva concurenței neloiale provenite din partea agenților economici care operează în economia neoficială, nefiscalizată;
- t) protejarea împotriva concurenței neloiale determinate de decizii guvernamentale sau legislative care pot crea distorsiuni în piață;
- u) dreptul de a beneficia de protecția statului român în protecția drepturilor de proprietate intelectuală și industrială, indiferent de forma pe care o au acestea: brevete, patente, invenții, drepturi de autor.

Art. 4. – Întreprinzătorii din România au următoarele obligații:

- a) să respecte autoritatea instituțiilor publice din România și din Uniunea Europeană, precum și legile naționale și normele comunitare în vigoare;
- b) să onoreze, în termenele legale, obligațiile fiscale și parafiscale datorate statului român sau autorităților administrației locale;
- c) să permită autorităților de inspecție/control accesul în incintele proprii;
- d) să pună la dispoziția autorităților de inspecție/control toate documentele și informațiile care stau la baza controlului;
- e) să onoreze, în termenele contractuale convenite, obligațiile financiare către furnizori;
- f) să permită autorităților competente, acțiunile de verificare și control, notificate în prealabil, potrivit legii.
- g) să respecte normele de securitate în muncă pentru angajați, drepturile și libertățile acestora;

- h) să respecte standardele europene și naționale de calitate a produselor, standardele proceselor de fabricație, precum și exigențele legate de protecția mediului;
- i) să respecte principiile concurenței loiale și să sesizeze autoritățile competente asupra oricăror amenințări la adresa competiției pe piață;
- j) să sesizeze neîntârziat autoritățile competente și ANPI orice abuz sau act de corupție în care sunt implicați agenți economici sau funcționari publici.

CAPITOLUL III

Autoritatea Națională pentru Protecția Întreprinzătorului

Art. 5. – (1) Se înființează Autoritatea Națională pentru Protecția Întreprinzătorului, denumită în continuare ANPI, autoritate administrativă autonomă, de drept public, cu personalitate juridică, aflată sub controlul Parlamentului României.

(2) ANPI coordonează și realizează politica în domeniul protecției întreprinzătorului din România.

(3) În scopul creșterii protecției întreprinzătorilor din România, ANPI va organiza 8 centre regionale de primire a sesizărilor, organizate pe regiunile de dezvoltare trasate prin Legea nr. 315/2004.

(4) ANPI se autofinanțează din următoarele surse:

- a) amenzi aplicate în activitatea de protecție a drepturilor întreprinzătorilor;
- b) resurse financiare nerambursabile;
- c) alocații bugetare.

(5) În cazul în care, în decursul unui an, resursele financiare ale ANPI exced necesitățile bugetare ale instituției, acestea vor fi virate, prin decizia Consiliului Director, către Ministerul Finanțelor Publice, cu destinația expresă - fonduri de cercetare în sprijinul mediului de afaceri din România.

Art. 6. – (1) ANPI are obligația de a prezenta anual, în fața Parlamentului României, un raport de activitate detaliat asupra activității instituției pe durata anului calendaristic, asupra proiecțiilor și execuțiilor bugetare ale ANPI, asupra priorităților legislative care trebuie promovate în sprijinul protecției întreprinzătorului și al mediului de afaceri.

Art. 7. – În exercitarea funcțiilor sale, ANPI îndeplinește următoarele atribuții:

- a) monitorizează mediul de afaceri din România și problemele emergente cu care se confruntă întreprinzătorii;
- b) reprezintă direct interesele întreprinzătorilor lezați în drepturile lor, în raporturile cu instituțiile publice, la cererea acestora;
- c) informează întreprinzătorii în permanență asupra modificărilor legislative sau asupra oportunităților de dezvoltare a afacerilor;
- d) oferă, prin intermediul structurilor proprii, consultanță întreprinzătorilor aflați în dificultate;
- e) colaborează cu Guvernul, Consiliul Concurenței, Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor Publice în elaborarea politicilor publice privind întreprinzătorii din România;
- f) oferă puncte de vedere asupra propunerilor legislative aflate în dezbaterile Parlamentului și care, prin conținutul lor, au ca obiect de reglementare domeniul politicii economice și al mediului de afaceri;
- g) declanșează procese de consultare publică pentru elaborarea și transmiterea către Guvern și Parlament a unor propuneri de reglementare privind protecția întreprinzătorilor și dezvoltarea mediului de afaceri;
- h) elaborează strategii și statistici referitoare la mediul de afaceri din România;
- i) sancționează financiar instituțiile publice sau private și, în solidar, funcționarii care, prin activitatea lor, au adus prejudicii activității întreprinzătorului;
- j) colaborează cu instituțiile publice ale administrației centrale în scopul facilitării intrării și ieșirii de pe piață a agenților economici.
- k) sesizează instituțiile statului asupra eventualelor încălcări ale legii penale.

Art. 8. – (1) Personalul ANPI este format din membrii Consiliului Director, inspectori și personal contractual.

(2) Angajarea inspectorilor și a personalului contractual se face în condițiile Legii nr. 53/2003 – Codul Muncii, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Inspectorii și personalul contractual beneficiază de următoarele drepturi:

- a) protecția legii în exercitarea atribuțiilor de serviciu;
- b) sprijin, pe linie ierarhică, în clarificarea și soluționarea oricăror probleme de natură profesională, în limitele legii.
- c) apărare în fața organelor de cercetare și instanțelor judecătorești, în cazuri justificate, din partea instituției, în litigiile apărute ca urmare a activității lor profesionale.

(4) Inspectorii și personalul contractual au următoarele obligații:

- a) să își desfășoare activitatea în conformitate cu prevederile prezentei legi, a regulamentelor și a procedurilor specifice;
- b) să dea dovadă de corectitudine, imparțialitate și competență profesională;
- c) să trateze toate situațiile conform stării de fapt și pe baza raționamentului profesional și să nu accepte ca obiectivitatea lor să fie afectată de influențe externe sau prejudecăți;
- d) să păstreze secretul profesional în legătură cu aspectele tehnologice, economice și comerciale de care ia cunoștință în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

(5) Poate fi angajată în funcția de inspector persoana care îndeplinește următoarele condiții:

- a) este cetățean român;
- b) are studii superioare economice sau tehnice de lungă durată, atestate în condițiile legii;
- c) nu are cazier fiscal și penal;
- d) nu se află în conflict de interese sau sub influențe care ar putea interveni în raționamentul său profesional.

(6) Inspectorilor le este interzis:

- a) să își exprime public opinia cu privire la cauzele aflate pe rolul ANPI;
- b) să divulge datele sau informațiile la care au acces;
- c) să exercite direct sau prin persoane interpușe activități de comerț;

- d) să participe la administrarea sau conducerea altor entități persoane juridice;
- e) să fie experți sau arbitri desemnați într-un arbitraj;
- f) să permită folosirea funcțiilor pe care le îndeplinesc în scop de reclamă comercială, publicitate sau propagandă de orice fel, sau dobândirea de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite, pentru ei sau pentru alte persoane;
- g) să ofere consultații în probleme privind realizarea activităților desfășurate.

Art. 9. - (1) ANPI este condusă de un Consiliu Director format din 11 membri, din care un președinte, 2 vicepreședinți și 8 membri.

(2) Membrii Consiliului Director sunt numiți, pentru un mandat de 5 ani, după cum urmează:

- a) cinci membri sunt desemnați de confederațiile patronale reprezentative la nivel național, după cum urmează: un reprezentant al Consiliului Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România; un reprezentant al Asociației Oamenilor de Afaceri, un reprezentant al Asociației Forumul Investitorilor Autohtoni; un reprezentant al Consiliului Investitorilor Străini; un reprezentant al UGIR 1903.
- b) cinci membri sunt numiți de Parlamentul României, în ședință comună, la propunerea grupurilor parlamentare, în baza coeficienților de reprezentare politică rezultat din ultimele alegeri parlamentare;
- c) un reprezentant al Consiliului Concurenței, desemnat de Consiliul acestuia, dintre membrii săi.

(3) La ședințele Consiliului au statutul de invitați permanenți, fără drept de vot, un reprezentant al Ministerului Finanțelor Publice, un reprezentant al Ministerului Economiei și un reprezentant al Ministerului Fondurilor Europene.

(4) Membrii Consiliului Director își aleg, în termen de 30 de zile de la depunerea jurământului de investitură, președintele și vicepreședinții, din rândul membrilor desemnați de reprezentanții întreprinzătorilor sau dintre cei numiți de Parlamentul

României. Vicepreședinții vor îndeplini responsabilități specifice încredințate de către membrii Consiliului Director.

(5) Membrii Consiliului Director sunt numiți pe baza experienței profesionale în domeniul relațiilor comerciale, al politicilor micro și macroeconomice și trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- a) să dețină o diplomă de învățământ superior de lungă durată în domeniul științelor economice sau tehnice;
- b) să demonstreze o activitate profesională de succes, în strânsă legătură cu activitatea ce o va desfășura ANPI, precum și o înaltă integritate morală;
- c) pe perioada exercitării mandatului nu mai pot deține altă funcție publică, cu excepția activităților didactice din învățământul superior.

(5) Consiliul Director aprobă regulamentul de organizare și funcționare și stabilește regimul și principiile privind remunerarea membrilor și personalului propriu al ANPI. Nivelul remunerării nu poate depăși pe cel corespunzător funcției de secretar de stat.

Art. 11. – (1) Consiliul Director se întrunește lunar sau ori de câte ori este necesar.

(2) Consiliul Director lucrează în prezența a cel puțin două treimi din numărul membrilor săi și adoptă hotărâri cu votul majorității simple a membrilor prezenți.

Art. 10. – (1) Mandatul membrilor Consiliului Director se exercită de la data depunerii jurământului de investitură în fața Parlamentului.

(2) Mandatul membrilor Consiliului Director încetează înainte de termen în caz de demisie, revocare din funcție, incompatibilitate cu alte funcții publice, imposibilitatea de a-și exercita atribuțiile mai mult de 90 de zile, ca urmare a trimiteri în judecată sau în caz de deces.

(3) Revocarea din funcție a membrilor Consiliului Director poate fi solicitată numai de către cei care i-au desemnat și se comunică de urgență președinților celor două camere ale Parlamentului.

(4) Președinții celor două camere ale Parlamentului vor declanșa demersurile pentru ca membrii ANPI revocați din funcție să fie înlocuiți în cel mult 30 de zile.

CAPITOLUL IV

Protecția intereselor economice ale întreprinzătorului din România

Art. 11. – (1) Activitatea ANPI are un caracter public și este ghidată de principiile integrității, transparenței, egalității de șanse și eficienței economice.

(2) ANPI își îndeplinește atribuțiile din oficiu sau, după caz, la sesizarea oricărui întreprinzător din România care se consideră lezat în drepturile și libertățile sale economice.

(3) Înainte de a se adresa ANPI, întreprinzătorii cărora li s-au încălcat drepturile prevăzute la art. 3 și art. 14 alin (2), sunt obligați să se adreseze instituțiilor abilitate, de competența cărora depinde soluționarea acțiunilor.

(4) ANPI se poate adresa, la rândul său, instituției abilitate pentru a veni în sprijinul întreprinzătorului în vederea analizării cu celeritate și în timp util a celor semnalate pentru diminuarea eventualelor prejudicii cauzate.

(4) Dacă în termen de 30 de zile întreprinzătorii nu obțin o rezolvare favorabilă din partea instituțiilor competente cu soluționarea cererilor lor, aceștia se pot adresa ANPI și pot opta și continuarea acțiunilor administrative, civile sau penale îndreptate împotriva instituțiilor care au încălcat drepturile prevăzute la art. 3 și art. 14 alin. (2).

Art. 12. – (1) Sesizările adresate ANPI trebuie făcute în scris sau prin intermediul unei platforme online și trebuie să conțină obligatoriu denumirea și elementele de identificare ale întreprinzătorului, adresa sediului social, reprezentantul legal care formulează și semnează sesizarea, precum și drepturile sau/și libertățile care se reclamă a fi fost încălcate.

(2) Sesizările formulate și adresate ANPI trebuie semnate și datate.

(3) Sesizările care nu îndeplinesc condițiile prevăzute la alin. (1) și (2) nu sunt luate în considerare și se clasează de către inspectorul căruia i-au fost repartizate.

(4) Sesizările adresate ANPI nu vor fi grevate de nici o taxă de timbru sau de altă natură.

(5) Sesizările primite din partea întreprinzătorilor care desfășoară activități demonstrate de autoritățile statului ca fiind ilicite, al căror administratori sunt trimiși în judecată pentru acte sau fapte de natură penală, vor fi respinse fără motivare.

Art. 13. – (1) Până la finalizarea sesizării și înlăturarea cauzelor care au condus la prejudicierea agentului economic, ANPI va comunica întreprinzătorului, în termen de cel mult 30 de zile, modalitățile prin care acesta își poate minimiza pierderile.

(2) Pentru toate sesizările admise, ANPI trebuie să depună toate diligențele pentru înlăturarea cauzelor care afectează unul sau mai mulți agenți economici, într-un termen ce nu poate depăși 180 de zile calendaristice de la data înregistrării sesizării.

Art. 14. – (1) Sesizările adresate ANPI pot fi formulate în legătură cu încălcarea drepturilor prevăzute la art. 3 din prezenta lege.

(2) Sesizările adresate ANPI pot fi formulate și în legătură cu încălcarea următoarelor libertăți economice ale întreprinzătorilor:

- a) libertatea de inițiativă în definirea caracteristicilor produsului sau serviciului realizat;
- b) libertatea de a intra și ieși de pe piață;
- c) libertatea de a alege, menține sau schimba obiectul de activitate;
- d) libertatea de alegere a pieței de desfacere a produselor și serviciilor;
- e) libertatea de asociere în societăți și asociații în scopul reprezentării intereselor proprii;
- f) libertatea de expresie atunci când interesele legitime sunt încălcate;
- g) libertatea în stabilirea condițiilor contractuale economice și comerciale cu terții;
- h) libertatea în managementul elementelor proprii de competitivitate;

Art. 15. – (1) În termen de 30 de zile de la primirea sesizării, inspectorul procedează la verificarea celor semnalate și poate solicita întreprinzătorului informații și dovezi suplimentare.

(2) La solicitarea motivată a inspectorilor, conducătorii autorităților, instituțiilor, societăților publice sau ai regiilor autonome sunt obligați să comunice acestora, în termen de cel mult 10 zile lucrătoare, datele, informațiile, înscrisurile și documentele solicitate, indiferent de suportul acestora, precum și orice alte asemenea care ar putea conduce la soluționarea cauzei.

(3) Dacă în urma analizării celor semnalate inspectorul constată lezarea întreprinzătorului în drepturile sau/și libertățile sale economice, aceste procedeză la emiterea unei decizii privind constatarea încălcării prezentei legi.

(4) Deciziile emise de inspectori vor fi supuse aprobării Consiliului Director.

(5) Actele și lucrările efectuate de către inspectorii din cadrul ANPI nu sunt publice, cu excepția deciziilor și a hotărârilor.

CAPITOLUL V

Contravenții și sancțiuni

Art. 16. – (1) Constituie contravenții și se sancționează după cum urmează:

- a) încălcarea dispozițiilor art. 3, lit. a) – s) și se sancționează cu amendă contravențională de la 10.000 lei la 100.000 lei.
- b) încălcarea dispozițiilor art. 3, lit. t) – v) și se sancționează cu amendă contravențională de la 100.000 lei la 500.000 lei.
- c) încălcarea dispozițiilor art. 14 și se sancționează cu amendă contravențională de la 10.000 lei la 100.000 lei.

(2) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 16 se fac de către Consiliul Director al ANPI.

Art. 17. – (1) Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea contravențională, administrativă sau penală, după caz.

(2) Instituția publică și funcționarul/funcționarii responsabili de încălcarea drepturilor și libertăților întreprinzătorilor sau de creare prejudiciului vor răspunde în solidar pentru paguba creată.

(3) Sancțiunea va conține obligatoriu cuantumul amenzii aplicate de ANPI și cuantumul despăgubirii pentru acoperirea valorii prejudiciului creat.

(4) Amenzile aplicate în temeiul prezentei legi se constituie venit la bugetul ANPI, iar contravaloarea despăgubirii se va vira întreprinzătorului.

Art. 18. – Personalul ANPI răspunde civil, disciplinar, contravențional, administrativ și penal, în condițiile legii.

Art. 19. – În cazurile în care faptele constatate întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, vor fi sesizate organele de urmărire penală, în condițiile legii.

CAPITOLUL VI

Dispoziții finale și tranzitorii

Art. 20. – (1) Autoritatea Națională pentru Protecția Întreprinzătorului se constituie în termen de cel mult 90 de zile de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) Structura organizatorică a ANPI și a centrelor regionale, numărul de posturi și procedura de inspecție și de soluționare a sesizărilor se stabilesc de către Consiliul Director.

(3) ANPI va elabora, în termen de cel mult 12 luni de la înființare, Carta Drepturilor și Obligațiilor Întreprinzătorului din România.

(4) ANPI va dezvolta, în termen de cel mult 6 luni de la înființare, portalul întreprinzătorului din România, platformă online cuprinzătoare care să creeze o punte de comunicare și informare pentru toți întreprinzătorii din România.